

Messier Klub

Január–február során 9 észlelő végzett megfigyeléseket, amelyek eredményeképpen 27 rajzot könyvelhettünk el. Általában a fényes nyílthalmazokra koncentráltak, 8 kivételével valamennyi rajz nevezetes nyílthalmazt ábrázol.

Amint a Meteor szorgalmas Olvasói észrevehették, az utóbbi fél évben egy gyors „generációváltás” ment végbe az észlelők között. Így

például Jakabfi Tamás jelentkezése igen öröndetes, őt Bozsoky János irányítja a mélyek diffúz útvesztőjében. Görgői Zoltán a teljes Messier-listát átfogó reprezentatív észleléssorozata készül; reméljük, hogy kimagasló színvonalú munkájára a továbbiakban is számíthatunk! Erdei József barátunk immár rangidősnek számít az észlelőlistán, és láthatóan a hosszú évek alatt műszerparkja is szépen fejlődött. De elsősorban kitartó, alapos munkájának örülünk.

A téli nyílthalmazokkal kapcsolatban egyébként egyik megfigyelőnk hívta föl a figyelmet arra, hogy a téli szabadszemes halmazok zöme, úgymint az M44, M35, M36, M37, M38, Hyadok, M45 és az Ikerhalmaz pontosan egy égi főkörön helyezkedik el. Az a különös, hogy ez a főkör majdnem merőleges a galaktikus fősíkra. Az egybeesés nyilvánvalóan véletlen, hiszen ezek a halmazok térben igen különböző távolságra vannak tőlünk, így egymástól is.

Az alábbiakban az archívumból kiegészítve közöljük néhány objektum észleléseit. Öt nyílthalmaz mellett az „örökzöld” Orion-ködre (kődökre) is kitérünk.

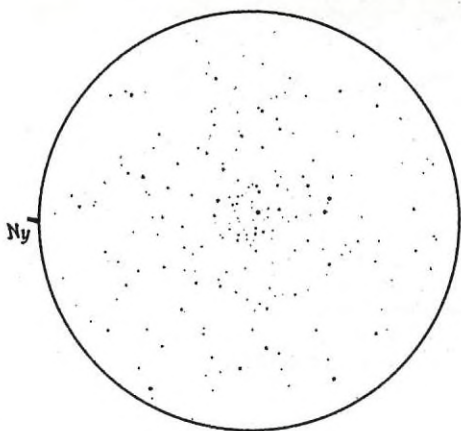
M36, M37, M38 NY Aur

8,0 L, 40x: M36: Tengeri csillagra emlékeztető, szétszórt halmaz 30–40 csillaggal. M37: Enyhén ködös, első ránézésre körte alakú csoportosulás. Ez a három halmaz közül a leggazdagabb; ezzel a műszerrel 40–50 tagja látható. M38: Némileg ködös, félkör alakban rendeződött csillagokkal. 20'-es területén 20–25 tagot lehet összeszámlálni. (Hollósy Tibor)

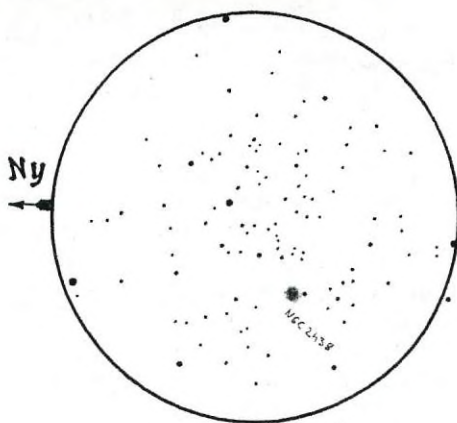
15,0 T, 30x: M36: A Fuváros (régiesen Furmány, németül Fuhrmann) ötszögében lévő társai közül ez a legkönnyebben bontható halmaz. A centrumban ritkásan 9–10 magnitúdós csillagok tömörülnek, közülük említésre méltó két kettős is, 30"-es szeparációval. A halmaz Ny-DNy/K-ÉK felé kissé meg van nyúlva, és egy laza csillagfürt ágazik le róla. 164x: További részletek nélkül, de a kettősök sokkal szebbek! M37: É-D felé kissé tojásdad alakú. Közepében van egy fényes csoportosulás, ezt rombusz alakú tömörülés övezi. K és É felé fényesebb, sűrűbb göcökkel, amelyek EL-sal még markánsabbak. DNy felé halvány, ritkás csillagfürt válik le róla. (Bozsoky János)

Észlelő	Műszer
Bozsoky János (Kaposvár)	10x50 B
Erdei József (Bogyiszló)	19,6 T
Görgői Zoltán (Tamási)	9,0 L
Hollósy Tibor (Budapest)	8,0 L
Jakabfi Tamás* (Kaposvár)	15,0 T
Kovács Gábor (Hódmezővásárhely)	17,5 T
Ricza Róbert (Cegléd)	20x60 B
Szabó Gábor (Monor)	15,2 T
Szabó Gyula (Szeged)	12x50 B

17,5 T, 56x és 100x: Nem érkezett külön leírás, de a rajz valóban önmagáért beszél. 4 órai távcsöves munkával 3 éjszakán (02.04., 02.07., 02.27) készült. (Kovács Gábor)

M37: 17,5 T, 56x, 100x, LM: 30'
(Kovács Gábor)

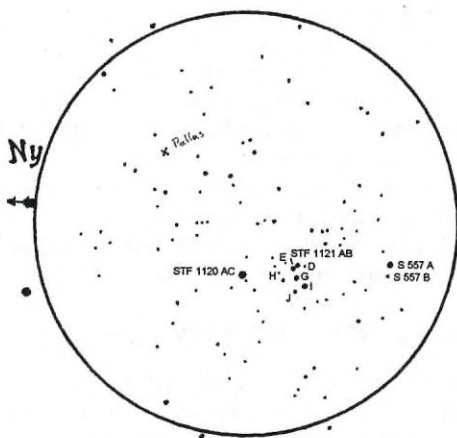

M46: 8 L, 80x, LM:37' (Görgei Zoltán)

M46, M47 NY Pup

10x50 B: Az M47 fényes csillagok laza halmaza a LM közepén. Tőle ÉK-re a LM szélén látható az M46, mint kerek, grízes jellegű folt egyetlen előtér csillag (?) társaságában. Ugyanebben a LM-ben van az NGC 2423 nyílthalmaz, amely az M46-hoz hasonló „állagú”, de kifli alakú. DK-i részén sűrű és grízes. A LM K-ÉK-i pereme igen gazdag halvány csillagokban; olyan, mintha még egy nyílthalmazt láthatnánk ráadásképpen. (Bozsóky János)

9,0 L, 40x: M47: Kb. 30'-es, nagy, szinte teljesen bontott halmaz. Csillagai széles fényességtartományt ölelnek fel, a legfényesebbek fehérek. A halmaz váza egy pisztolyt formáz, melynek csöve a S1120 néven katalogizált kettős. A széles, eltérő pár (PA 25°) szépen bomlik. A pisztoly markolatában az egyenlő fényességű standard (S1121) látható PA 310/130 pozíciószöggel. A halmaz sok szép tekerdő csillagösvényt rejt még. A rajzon X jelöli az észlelés idején erre kószáló Pallas kisbolygót. 80x: jól bontott, egyenletes fényességű halmaz. Csillagai halványak, a felület EL-sal kódos. Mindez további felbontatlan tagokra utal. Sok „tűszúrásnyi” csillaghármas, csillagnégyes teszi bájosá a halmazt. Az NGC 2438 PL könnyen észrevehető kerek köd, részletek nélkül.

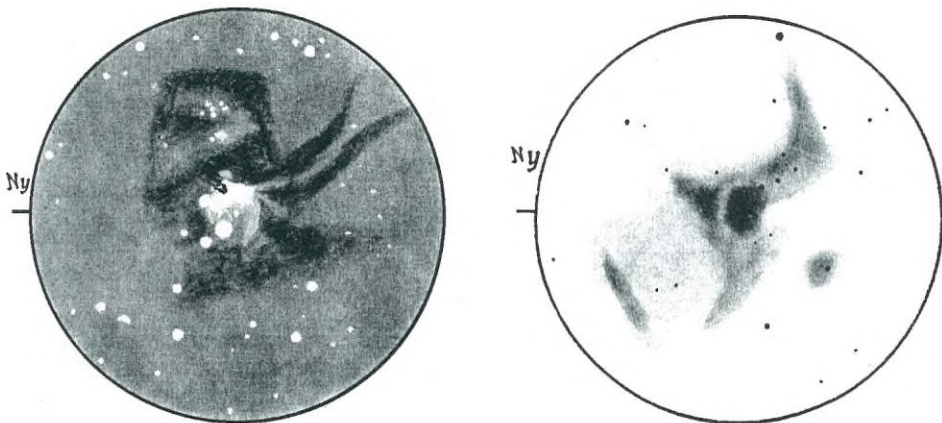

9 L, 40x, LM:78' (Görgei Zoltán)

133x: A planetáris köd jobban látszik; központi csillag nélküli, egyenletes, kerekded foltocska, 1' mérettel. (Görgei Zoltán)

M42, M43 DF Ori

12x50 B: A két köd láthatóan egy. Az M42 nyúlványai sokáig követhetőek, de az M43 körül is hasonló szerkezet tárul föl. A binoklis látvány elmaradhatatlan tartozéka északról az NGC 1982 környéke, egy ködbe ágyazott nyílthalmaz. Jó égről, fényerős műszerrel az M42 környékén különös hatású sötét ködök figyelhetők meg. A 4-5 fokos komplexum alakja leginkább egy rotációs kapára emlékeztet; a két szára ÉNy felé fut. A legsötétebb része az M42 és 43 fénylő ködösségét nagy darabon kettévágó nyúlvány. Bár a fénylő és sötét ködök ugyanannak az anyagfelhőnek a részei, a hatás mégis az, mintha csak ott látszanának DF ködök és csillagmezők, ahol a SK nem takarja ezeket el. Ez nyilván azért van így, mert a köd külső, felénk eső része is sötét. (Szabó Gyula)

Az M42-3 és környéke. 12x50 B (Szabó Gyula) Az M42-3. 15T, 60x, LM:42' (Bozsoky János)

15 T, 60x: Végigpásztázva az M42 és M43 felszínét a legérdekesebb, legfurább alakzatokkal, ködcsomókkal találkozhatunk. A látvány leírhatatlan, és csaknem lerajzolhatatlan. (Bozsoky János)

SZABÓ GYULA

MCSE-kiadványok a Műszaki Könyvtárházban!

Felhívjuk tagjaink és az érdeklődők figyelmét, hogy újabb helyszínen kaphatók az MCSE kiadványai — csaknem a teljes kínálat (Évkönyvek, a Meteor friss számai, az Amatőr csillagászok kézikönyve és csillagásztörténeti kiadványaink).

A Műszaki Könyvtárház címe:
Budapest VI. ker., Liszt Ferenc tér 9.